

Міністерство освіти і науки України
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму

Методичні рекомендації
щодо виконання індивідуального завдання з курсу «Економіка
підприємства»
(для здобувачів ОС Молодший бакалавр, ОС Бакалавр економічних
спеціальностей денної та заочної форми навчання)

Мукачєво – 2022 р.

*Розглянуто та рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № 7 від 10.01.2022 р.
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри менеджменту, управління
економічними процесами та туризму
протокол № 6 від 24.01.2022 р.*

Укладачі:

Проскура В.Ф. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму

Феєр О.В. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму МДУ

Рецензент:

Черничко Т.В. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та фінансів

НЗ4

Методичні рекомендації щодо виконання індивідуального завдання з курсу «Економіка підприємства» (для здобувачів ОС Молодший бакалавр, ОС Бакалавр економічних спеціальностей денної та заочної форми навчання) Укладачі Проскура В.Ф., Феєр О.В.– Мукачєво: МДУ, 2022. - 22 с. (1,05 д.а.)

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Вибір варіанту індивідуального завдання та заповнення розрахункових таблиць.....	5
Оформлення індивідуального завдання	8
Додатки	11
Література.....	34

Вступ

У відповідності до навчальних планів студентами економічних спеціальностей денної і заочної форм навчання виконується індивідуальне завдання з навчальної дисципліни “Економіка підприємства”.

Виконання індивідуального завдання повинно засвідчити вміння студентів самостійно опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати практичні матеріали, правильно оцінювати результати роботи, виявляти недоліки та упущення, невикористані резерви підвищення економічної ефективності діяльності віртуального підприємства та приймати самостійні рішення з тих чи інших практичних питань в умовах розвитку ринкової економіки.

При виконанні індивідуального завдання студенти повинні максимально проявити набуті теоретичні знання, вміти ув'язати їх з практикою господарської діяльності віртуального підприємства незалежно від його форм власності та форми організації, враховувати специфічні особливості, пов'язані з розвитком ринкового механізму, детально знати особливості організації виробничого процесу, розподілу та використання фінансових та різноманітних матеріальних ресурсів суб'єктів господарювання, особливості використання робочої сили та організації праці на підприємстві.

Процес виконання індивідуального завдання складається з таких етапів: вибір варіанту віртуального підприємства, обчислення показників, зведених у 12 таблиць; короткий аналіз показників, розрахованих у таблицях; графічне зображення динаміки показників; оформлення індивідуального завдання; подання виконаної роботи на кафедру менеджменту, управління економічними процесами та туризму для перевірки.

1. Вибір варіанту індивідуального завдання та заповнення розрахункових таблиць

Вибір варіанту індивідуального завдання здійснюють самостійно: номер варіанту - це дві останні цифри номера залікової книжки студента 01, 02, 33, 34 і т.д. У кожному варіанті є вихідні дані за три роки (Див. Рис 1)

2020 Вих дан для Индивидуального задания студентов [Режим совместности] - Excel (не удалось активировать продукт)

ФайлОсновнеВставленняРозмітка сторінкиФормулиДаніРецензуванняПоданняСкажіть, що потрібно зробити...pvf290162n@gmail.comСпільний доступ

B2

Варіанти підприємств

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	
1		Вихідні дані для виконання індивідуального завдання студентами 2 курсу напрям підготовки "Економіка підприємства" з дисципліни "Економіка підприємства"																											
2	Показники	Варіанти підприємств																											
3		1			2			3			4			5			6			7			8			9			
4		2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	
5	1. Обсяг діяльності, тис. грн.	4150	4325	4954	9652	9725	10250	1562	1456	1385	4256	3924	4025	13528	11258	10256	6485	6325	6025	3378	3456	3585	4426	4525	4856	6902	6658	6826	
6	2. Індекс цін	1,02	1,03	1,06	1,02	1,03	1,06	1,02	1,03	1,06	1,02	1,03	1,06	1,02	1,03	1,06	1,02	1,03	1,06	1,02	1,03	1,06	1,02	1,03	1,06	1,02	1,03	1,06	
7	3. Реалізовано продукції, (чиста виручка від реалізації), тис. грн.	4450	4512	5195	10852	11100	9586	1652	1584	1485	4400	4250	4212	12956	12852	11968	6545	6523	6295	3525	3598	3492	4585	4685	5000	7102	6852	6945	
8	4. Чисельність працівників на початок року, ос.	102			155			55			84			115			75			41			48			63			
9	5. Чисельність працівників на кінець року, ос.																												
10	6. Чисельність робітників, %	75	76	73	80	82	79	84	83	80	80	78	77	90	87	84	78	79	77	75	76	78	81	78	75	81	84	81	
11	7. Чисельність персоналу, прийнятого на роботу, ос.	6	8	7	19	14	13	9	11	7	12	10	16	14	9	18	19	14	20	10	7	20	8	9	6	8	12	6	
12	8. Чисельність персоналу звільненого з роботи, ос.	8	7	5	17	11	15	4	5	8	6	9	12	7	6	7	11	8	5	9	17	13	11	10	12	5	7	13	
13	9. Оборотно-дебіторської заборгованості,																												
14	кредиторської заборгованості,	4	3	3	15	9	8	1	3	4	3	6	7	5	4	4	7	5	2	5	11	5	7	5	7	3	6	8	
15	10. Оборотно-активів, грн.	4	4	2	2	2	7	3	2	4	3	3	5	2	2	3	4	3	3	4	6	8	4	5	5	2	1	5	
16	активів, грн.	279152	3Е+05	282510	4Е+05	432890	4Е+05	1Е+05	132475	1Е+05	689520	695213	712359	302569	321569	324587	187256	189123	188100	2Е+05	201900	211510	195860	198450	197256	201568	206251	209236	
17		Лист1	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	...	+	:	<														

Готово

Буфер обміну (2 з 24)

Об'єкт додано до буфера

Рисунок 1. «Вихідні дані» для розрахунку показників.

Показники, наведені у крайній лівій колонці є вихідними даними для розрахунку показників, наведених у таблицях 1 – 12. При проведенні обчислень доцільно застосовувати наведені у додатку формули. Відсутність окремих формул є не випадковою, а повинна засвідчити вміння студента використовувати глобальну мережу Інтернет для пошуку конкретної інформації.

До кожної з розрахованих таблиць індивідуального завдання потрібно провести коротенький аналіз та графічно відобразити динаміку розрахованих показників. В цілому у роботі повинно бути не менше трьох рисунків, а саме: лінійна, стовпчикова та секторна діаграми.

Для прикладу наведемо таблиці та рисунки 1, 2, 3.

Таблиця 2.

Оцінка чисельності персоналу підприємства за 2016 - 2018 рр.

Показники	2018р.	2019р.	2020р.	2020 р. у % до:		Відхилення (+,-) 2020 р. від:	
				2018р.	2019р.	2018р.	2019р.
1.Чисельність працівників на початок року, ос.	102,00	100,00	101,00	99,02	101,00	-1,00	1,00
2. Чисельність працівників на кінець року, ос.	100,00	101,00	103,00	103,00	101,98	3,00	2,00
3. Середньооблікова чисельність працівників, ос.	101,00	100,50	102,00	100,99	101,49	1,00	1,50
4.Чисельність робітників, %	75,00	76,00	73,00	97,33	96,05	-2,00	-3,00
5.Чисельність робітників, ос.	75,75	76,38	74,46	98,30	97,49	-1,29	-1,92
6.Чисельність спеціалістів і працівників апарату управління, ос.	25,25	24,12	27,54	109,07	114,18	2,29	3,42

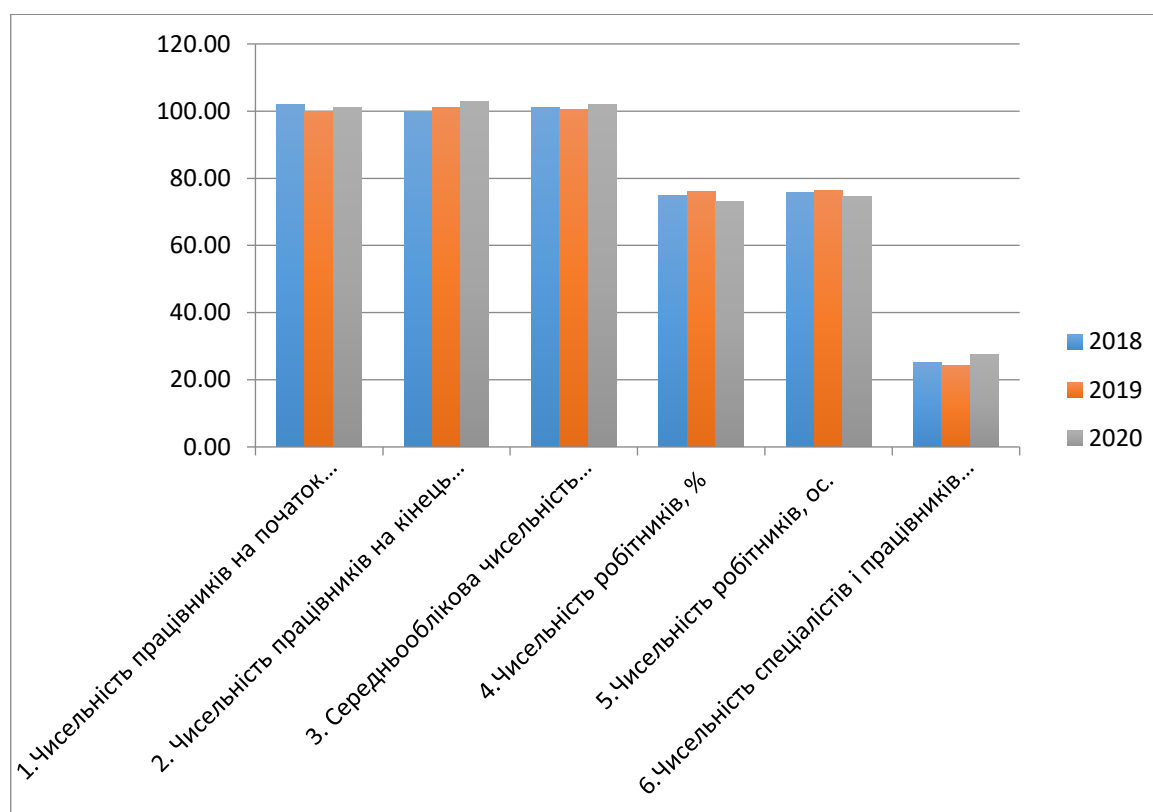

Рисунок 1. Динаміка чисельності персоналу підприємства за 2018 - 2020 рр.

Таблиця 7.

Оцінка наявності основних фондів підприємства за 2016 - 2018 рр.

Показники	2018р.	2019р.	2020р.	2020 р. у % до:		Відхилення 2020 р. від (+,-):	
				2018р.	2019р.	2018р.	2019р.
1. Вартість основних фондів на початок року, тис. грн.	2025	2270	2333	115,21	102,78	308	63
2. Вартість основних фондів на кінець року, тис. грн.	2270	2333	2288	100,79	98,07	18	-45
3. Середньорічна вартість основних фондів, тис. грн.	2147,5	2301,5	2310,5	107,59	100,39	163	9
4. Середньорічна вартість будинків, споруд, передавальних пристроїв, тис.грн.	1250	1307	1316	105,28	100,69	66	9
5. Середньорічна вартість машин та обладнання, тис.грн.	720	802	850	118,06	105,99	130	48
6. Середньорічна вартість транспортних засобів, тис. грн.	98	90	70	71,43	77,78	-28	-20
7. Середньорічна вартість інструментів, приладів, інвентарю, тис.грн.	45	58	50	111,11	86,21	5	-8
8. Середньорічна вартість інших основних фондів, тис.грн.	35	45	25	71,43	55,56	-10	-20

Рисунок 2. Структура основних фондів підприємства у 2018 році.

Таблиця 6.

Показники ділової активності підприємства за 2018 - 2020 рр.

Показники	2018р.	2019р.	2020р.	2020 р. у % до:		Відхилення 2020 р. від (+,-):	
				2018р.	2019р.	2018р.	2019р.
1.Середній період погашення дебіторської заборгованості	91,25	121,67	121,67	133,33	100,00	30,42	0,00
2.Середній період погашення кредиторської заборгованості	91,25	91,25	182,50	200,00	200,00	91,25	91,25
3.Оборотність власного капіталу	17,25	15,56	20,21	117,20	129,92	2,97	4,66

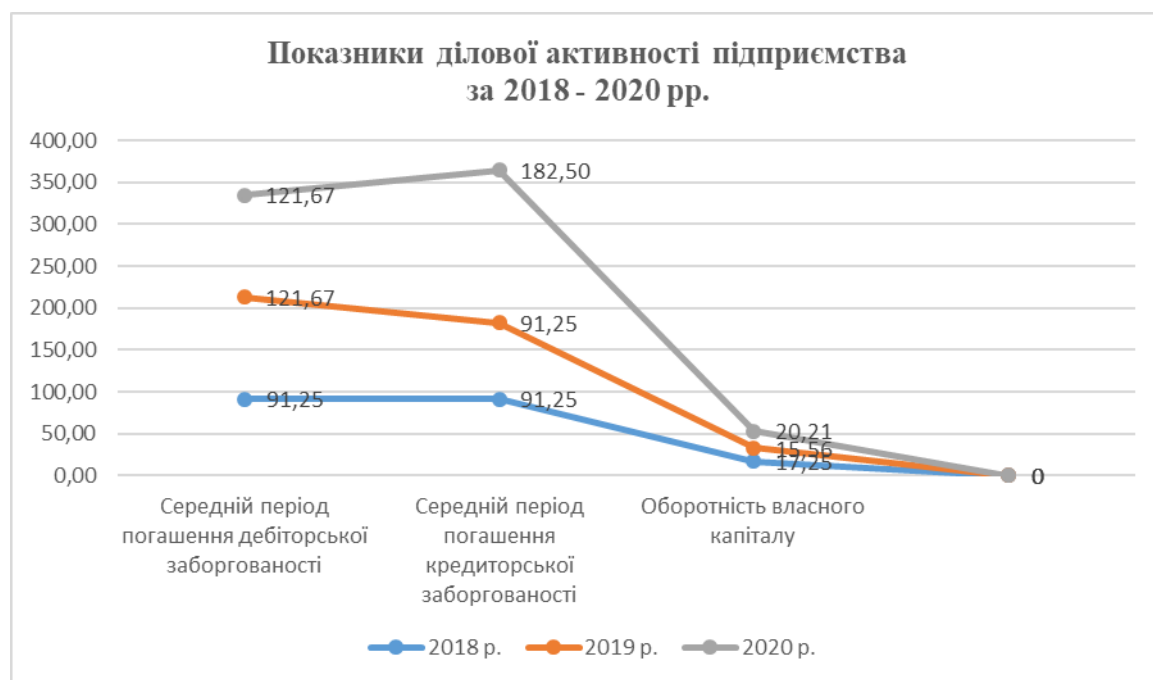

Рисунок 3. Динаміка показників ділової активності підприємства за 2018 - 2020 рр.

2. Оформлення індивідуального завдання

Індивідуальне завдання повинно бути виконано та оформлено з дотриманням усіх технічних вимог. Текст роботи має бути надрукований на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297) з дотриманням таких вимог:

- текстовий редактор – MS Word 98-2016;

- шрифт основного тексту – Times New Roman;
- розмір шрифту (кегель) – 14
- відстань між рядками – Format / Paragraph / Exactly / 20 (Формат / Абзац / Інтервал / Полуторний).

Поля тексту: текст завдання необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – 20 мм. (Рис 4). Рядків на сторінці – 28–30. Нумерація сторінок – праворуч зверху, без крапки вкінці. На титульній сторінці номер не ставиться.

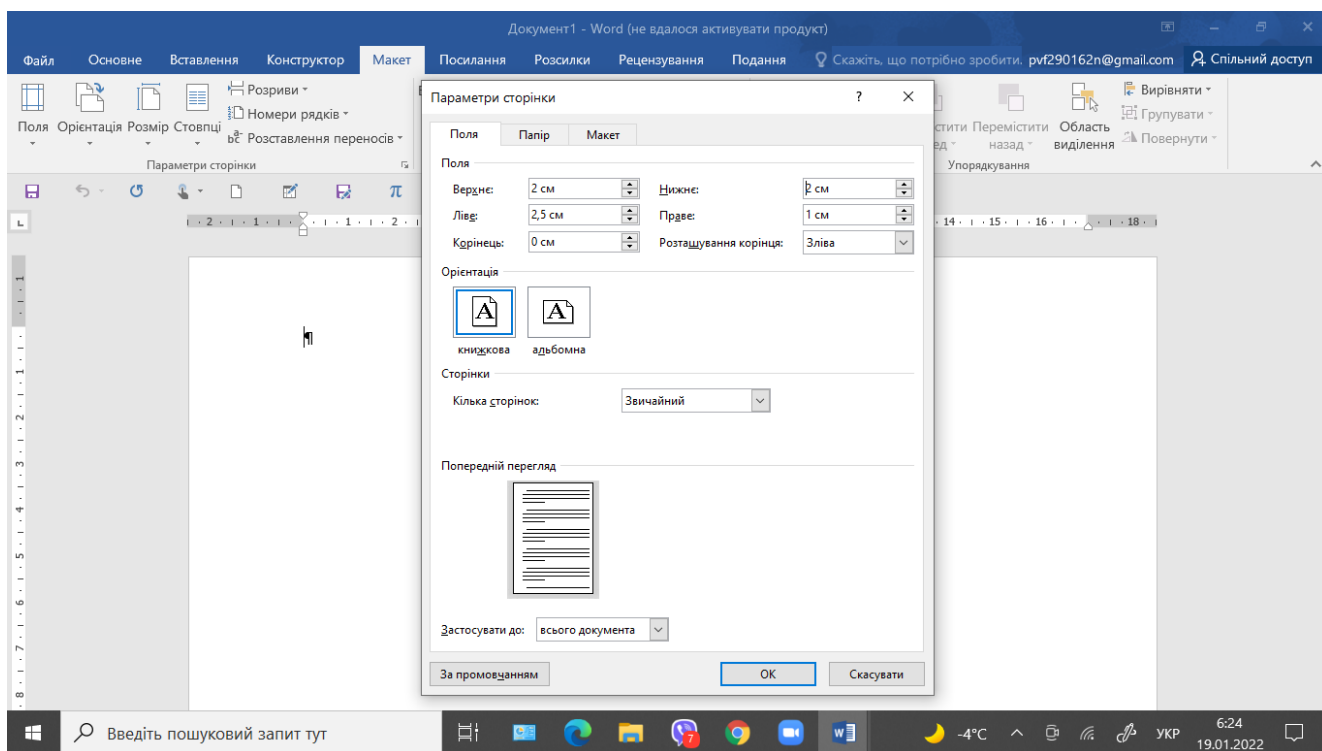

Рис. 4. Параметри сторінки індивідуального завдання.

Нумерацію сторінок, рисунків, таблиць подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою індивідуального завдання є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Таблиці нумерують послідовно. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують надпис «Таблиця» із зазначенням її номера.

При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують лише один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл.1».

Графічний матеріал – рисунки (схеми, діаграми та ін.) – розміщують у роботі для підтвердження вміння студента графічно зображати цифровий матеріал, розрахований у таблиці.

У разі потреби під графічним матеріалом розміщують пояснювальні дані. Слово «рис.» і назву подають після пояснювальних даних.

Графічний матеріал потрібно нумерувати арабськими цифрами. Номер рисунка складається з порядкового номера рисунка.

Рисунок (діаграму, схему), як правило, слід вміщувати на одній сторінці.

За підсумками перевірки індивідуального завдання студентам виставляється відповідна оцінка “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно” за 100 бальною шкалою. Студенти, які не виконали індивідуальне завдання не допускаються до заліку або іспиту з курсу «Економіка підприємства».

Д О Д А Т К И

ТЕМА : «ВИРОБНИЧА ПРОГРАМА ПІДПРИЄМСТВА»

Показник	Формула	Умовні позначення
1	2	3
Обсяг виробництва в натуральних вимірниках	$\Pi = \text{ОП} - \text{Зн} + \text{Зк}$	ОП - обсяг поставок в натуральних одиницях Зн, Зк- запаси продукції на складі відповідно на початок і на кінець планового року (в натуральних одиницях)
Обсяг товарної продукції	$\text{ТП} = \sum_{i=1}^n N_i \times \text{Ці} + \text{Р}$	N_i - випуск продукції i -го виду в натуральних одиницях Ці - гуртова ціна підприємства одиниці виробу i -го виду Р - вартість робіт і послуг на сторону n - кількість видів продукції, що виготовляється на підприємстві
Обсяг валової продукції	$\begin{aligned} \text{ТП} &= \text{ТП} - (\text{ННЗВ} - \text{НЗВк}) \\ &\quad - (\text{Ін} - \text{Ік}) \\ \text{або } \text{ВП} &= \text{ВО} - \text{ВЗО} \end{aligned}$	ТП - обсяг товарної продукції НЗВп, НЗВк- вартість залишків незавершеного виробництва відповідно на початок і кінець планового періоду Іп, Ік - вартість інструменту для власних потреб відповідно на початок і кінець планового періоду ВО - валовий оборот підприємства ВЗО - внутрізаводський оборот
Обсяг реалізованої продукції	$\text{РП} = \text{ТП} + (\text{ГГ} - \text{Гк}) + (\text{Внп} - \text{Внк})$	Гп, Гк - залишки готової реалізованої продукції відповідно на початок і кінець планового року Внп, Внк - залишки продукції відвантаженої, за яку термін оплати не настав, і продукції на відповідальному зберіганні у покупців відповідно на початок і на кінець планового року
Обсяг чистої продукції	$\text{ЧП} = \text{ТП} - (\text{М} + \text{А})$	М - матеріальні витрати на виробництво продукції А - сума амортизаційних відрахувань за відповідний період

Обсяг умовно-чистої продукції	УЧП = ЧП + А	ЧП - обсяг чистої продукції
Обсяг нормативно-чистої продукції	$НЧП = \sum_{i=1}^m N_i \times Н_{чпi}$ $Н_{чпi} = З + Пн,$ $Пн = Сд * \frac{Рн}{100},$ $З = Зор + Зінш ,$ $Зінш = Зор * Кз ,$ $Кз = \frac{З' - З'ор}{З'ор}$	N_i- обсяг випуску i-го виду продукції або послуг промислового характеру, нат. од. $Н_{чпi}$ - норматив чистої продукції i-го виду, грн. $г$ - кількість різних видів продукції (послуг), що виготовляються на підприємстві $З$ - заробітна плата у розрахунку на одиницю продукції $Пн$ - нормативний прибуток $Сд$ - собівартість одиниці продукції за вирахуванням прямих матеріальних витрат (додані витрати) $Рн$ - норматив прибутку від собівартості за вирахуванням прямих матеріальних витрат $Зор$- заробітна плата основних робітників $Зінш$ - заробітна плата інших працюючих $Кз$ - коефіцієнт розподілу заробітної плати $З$ - заробітна плата промислово-виробничого персоналу підприємства за рік $З'ор$ - заробітна плата основних робітників підприємства за рік
Нормативна вартість обробітку	$НВО = \sum_{i=1}^n НВОi \times Ni$ $НВОi = З'_{ври} + Ц_{ві} + З_{ві}$	$НВОi$ - нормативна вартість обробітку одного виробу i-го виду Ni - кількість виготовлених виробів i-го виду $З'_{ври}$ - заробітна плата виробничих робітників (основна і додаткова з відрахуваннями на і соціальні заходи) на одиницю виробу i-го виду $Ц_{ві}$ - цехові витрати на одиницю виробу i-го виду $З_{ві}$ - загальнозаводські витрати на одиницю виробу i-го виду

Обсяг незавершеного виробництва	$НЗВ = \frac{N \times C \times T_{\text{ц}} \times K_{\text{нз}}}{Д}$ $K_{\text{нз}} = \frac{M + 0,5 \times C'}{C} \text{ або}$ $K_{\text{нз}} = \frac{C_o + 0,5 \times C_n}{C_o + C_n}$	N - кількість виробів в натуральних одиницях C - собівартість одного виробу $T_{\text{ц}}$ - тривалість циклу виготовлення одного виробу (робочих днів) $K_{\text{нз}}$ - коефіцієнт наростання затрат при виготовленні виробу $Д$ - кількість робочих днів в році. M - сума матеріальних витрат на виробництво одного виробу C' - собівартість одиниці виробу без матеріальних витрат C_o - одноразові витрати на початку циклу виготовлення продукції C_n - поточні витрати на виготовлення продукції
Рівень виконання виробничої програми - за обсягом - за асортиментом	$П_Q = \frac{\sum_{i=1}^m Q_{\text{ф}i}}{\sum_{i=1}^m Q_{\text{п}i}} \times 100$ $П_A = \frac{\sum_{i=1}^m Q_{\text{ф}i} }{\sum_{i=1}^m Q_{\text{п}i}} \times 100$	$Q_{\text{ф}i}$ $Q_{\text{п}i}$ - фактичний і плановий обсяги випуску i-го виду продукції $Q_{\text{ф}i} _{ni}$ - фактичний обсяг випуску i-го виду продукції у планових межах
Коефіцієнт товарності	$K_{\text{т}} = \frac{\text{ТП}}{\text{ВП}}$	
Коефіцієнт внутрішньовироб ничого комбінування	$K_{\text{вк}} = \frac{\text{ВЗО}}{\text{ВП}}$	
Планування обсягу виробництва: - у вартісних вимірниках - в натуральних вимірах	$\text{ВП(ТП)} = \text{ОФ} \times \text{Фв}$ $\text{ВП(ТП)} = \text{Ч} \times \text{П}$ $\text{ВП} = \text{Впот} \times k$ $N = \frac{M_{\text{заг}}}{q}$	ОФ - середньорічна вартість основних виробничих фондів підприємства Фв - фондовіддача Ч - чисельність працюючих на підприємстві П - продуктивність праці (виробіток) Впот - виробнича потужність підприємства k - коефіцієнт використання виробничої потужності $M_{\text{заг}}$ - величина матеріальних ресурсів, поставлених підприємству в плановому році q - норма витрат ресурса на одиницю продукції

ТЕМА: «ІНВЕСТИЦІЇ»

Показник	Формула	Умовні позначення
1	2	3
Обсяг капіталовкладень необхідний для простого відтворення основних фондів	$KB = \sum C_i \times N_i + C - A$	Ці – повна вартість придбання нових основних фондів на заміну застарілим Ni- кількість основних фондів i-го виду, яку необхідно придбати п – кількість необхідних видів основних фондів С- загальна сума витрат на ремонт і технічне обслуговування наявних основних фондів підприємства А – загальний амортизаційний фонд підприємства
Необхідна середньорічна величина виробничої потужності	$N = \frac{P_j}{k}$	Pj – величина попиту – на у-й вид продукції k – коефіцієнт використання потужності
Величина середньорічної виробничої потужності, якої не вистачає для задоволення ринкового попиту на продукцію	$\Delta N = N - N_6$	N6 – базова виробнича потужність підприємства
Абсолютна величина необхідного додаткового введення в дію виробничої потужності підприємства	$\Delta_{\text{абс}} = \frac{\Delta N}{k'}$	k' коефіцієнт перерахунку середньорічного приросту виробничої потужності в абсолютний
Загальна сума необхідних капіталовкладень, визначена на основі питомих капітальних витрат на одиницю приросту виробничої потужності	$KB1 = C_{\text{кв}} \times \Delta_{\text{абс}}$	Cкв – питомі капітальні витрати на одиницю приросту виробничої потужності
Економічна ефективність капіталовкладень у народне господарство	$E_{\text{нг}} = \frac{\Delta \text{НВП}}{KB_{\text{нг}}}$	ΔНВП – приріст національного валового продукту країни в результаті вкладення капіталу у сферу матеріального виробництва (KBнг)

Економічна ефективність капіталовкладень у галузь економіки	$E_{\Gamma} = \frac{\Delta\Pi}{KB_{\Gamma}}$	ΔΠ - приріст річного прибутку по галузі економіки в результаті вкладення капіталу в її розвиток, будівництва об'єктів виробничого призначення - KB _Γ
Економічна ефективність капіталовкладень підприємства	$E_{\Pi} = \frac{\Delta\Pi}{KB_{\Pi}} \text{ або } E_{\Pi} = \frac{\Pi}{KB_{\Pi}}$	де ΔΠб - приріст балансового прибутку підприємства внаслідок вкладення в його розвиток певного капіталу - KB _Π Π - загальна сума прибутку для новостворюваних об'єктів
Відносна (порівняльна) ефективність реальних інвестицій	$ЗВ = C_i + E_n KB_i \rightarrow \min$	ЗВ - зведені витрати C _i - поточні витрати (собівартість) за і-м проектним варіантом E _n - нормативний коефіцієнт економічної ефективності KB _i - капіталовкладення за і-м проектом
Майбутня вартість грошей	$Д = S - S \times \frac{1}{1 + (n \times i)}$	Д- сума дисконту (за простими відсотками) за обумовлений період інвестування в цілому S - майбутня сума вкладень, яку обумовлено під час інвестування n - тривалість інвестування (за кількістю періодів) i - дисконтна ставка, яка визначена десятинним дробом
Теперішня вартість грошових коштів	$P = S - Д = S \times \frac{1}{1 + (n \times i)}$	
Теперішня вартість грошових коштів, дисконтована за складними відсотками	$P_c = \frac{S}{(1+i)^n}$	
Чистий приведений дохід	$\text{ЧПД} = \text{ЧГП} - \text{ІС}$	ЧПД - сума чистого приведенного доходу за інвестиційним проектом ЧГП - сума чистого грошового потоку ІС - сума інвестованих коштів для здійснення проекту

Індекс (коефіцієнт) дохідності	$ID = \frac{ЧГП}{IC}$	ІД - індекс дохідності за інвестиційним проектом
Строк окупності	$CO = \frac{IC}{ЧГП_n}$	СО- період окупності вкладених коштів за інвестиційним проектом ЧГП _n - середня сума грошового проекту в теперішній вартості в періоді (за короткострокових вкладень цей період береться як один місяць, а за довгостроковий - як за один рік)
Внутрішня норма дохідності	$ВНД = \sqrt[n]{\frac{ГП}{IC}} - 1$	ВНД - внутрішня норма дохідності за інвестиційним проектом <i>n</i> - кількість періодів дисконтування

ТЕМА: «ОСНОВНІ ФОНДИ ПІДПРИЄМСТВА»

Показник	Формула	Умовні позначення
Первісна вартість основних фондів	$\text{Сперв} = \text{Спридб} + \text{Сдост} + \text{Смонт} + \text{Сін}$	Сперв – ціна придбання устаткування Сдост – транспортні витрати на його доставку Смонт – витрати пов’язані з монтажем устаткування Сін – інші витрати, пов’язані з введенням основних фондів у дію
Відновна вартість	$\text{Сввід} = \text{Сперв} \times i$	i – індекс зростання (зменшення) ціни (показник індексації основних фондів)
Залишкова вартість	$\text{Сзал} = \text{Сперв} - \text{Сзн}$	Сзн – вартість зносу
Коефіцієнт фізичного зносу	$\text{Кф} = \frac{\text{Тфакт}}{\text{Тнорм}}$	Тфакт – фактичний термін експлуатації, років Тнорм – нормативний термін експлуатації, років
Коефіцієнт морального зносу першого роду	$\text{З}_{\text{м1}} = \frac{(\text{Сперв} - \text{Сввідн})}{\text{Сперв}} \times 100$	
Величина морального зносу другого роду	$\text{З}_{\text{м2}} = \text{Спс} - \text{Спн} \times \frac{\text{Пс} \times \text{Тс}}{\text{Пн} \times \text{Тн}}$	Спс, Спн - відповідно первісна вартість застарілого (старого) та нового обладнання Пс, Пн - річна продуктивність старого та нового обладнання Тс, Тн - термін експлуатації старого та нового обладнання
Загальний коефіцієнт зносу	$\text{Кз} = 1 - (1 - \text{Кф}) \times (1 - \text{Км})$	Кф – коефіцієнт фізичного зносу Км – коефіцієнт морального зносу
Норма амортизації	$\text{На} = \frac{\text{Сперв} - \text{Слікв}}{\text{Сперв} \times \text{Текс}} \times 100\%$	Сперв – первісна вартість основних фондів певної групи Слікв – ліквідаційна вартість основних фондів Текс – термін експлуатації основних фондів, визначений технічною документацією

Ступінь ефективності витрат на капітальний ремонт машини	$e_p = 1 - \frac{Ri + Se}{K_n \alpha \beta + Sa}$	Ri – витрати на очікуваний ремонт Se – перевищення експлуатаційних витрат щодо капітально відремонтованої машини над поточними витратами щодо нової машини K_n – вартість придбання та встановлення нової машини Sa – втрати від недоамортизації діючої машини α - коефіцієнт, який характеризує співвідношення продуктивності діючої та нової машини β - коефіцієнт, який відображає співвідношення тривалості ремонтного циклу відповідно тих же машин
Доцільність проведення модернізації	$e_m = 1 - \frac{Ri + M + St}{K_n \alpha \beta + Sa}$	M – втрати на модернізацію, α, β, Sa – необхідно визначити за даними модернізованої і нової машини
Коефіцієнт зносу	$K_{zn} = \frac{C_{zn}}{OF_{перв}}$	C_{zn} – вартість зносу $OF_{перв}$ – первісна вартість основних фондів
Коефіцієнт придатності	$K_{пр} = \frac{OF_{зал}}{OF_{перв}}$	$OF_{зал}$ – залишкова вартість основних фондів
Коефіцієнт вводу	$K_{вв} = \frac{OF_{вв}}{OF_k}$	$OF_{вв}$ – вартість нових введених основних фондів OF_k – вартість основних фондів на кінець періоду
Коефіцієнт вибуття	$K_{виб} = \frac{OF_{виб}}{OF_n}$	$OF_{виб}$ – вартість вибулих основних фондів OF_n - вартість основних фондів на початок року
Фондовіддача	$\Phi_v = \frac{Q}{OF}$	Q – обсяг продукції підприємства за рік OF – середньорічна вартість основних фондів
Фондомісткість	$\Phi_m = \frac{OF}{Q}$	
Фондоозброєність	$\Phi_o = \frac{OF}{П}$	$П$ – середньоспискова численність промислово-виробничого персоналу підприємства

Середньорічна вартість основних фондів	$\text{ОФ} = \text{ОФ}_\text{н} + \text{ОФ}_\text{вв} \times \frac{\text{Твв}}{12} - \text{ОФ}_\text{виб} \times \frac{\text{Твиб}}{12}$	Твв – кількість місяців до кінця року, протягом яких функціонують основні фонди Твиб – кількість місяців до кінця року з моменту виведення з експлуатації основних фондів
Інтегральний показник зміни ефективності використання основних фондів	$\text{Кеф} = \sqrt{\text{І}_\text{рф} \times \text{І}_\text{фв}}$	Ірф – індекс зміни прибутковості основних фондів за аналітичний період Іфв – індекс зміни фондовіддачі основних фондів за аналітичний період
Коефіцієнт змінності роботи обладнання	$\text{Кзм} = \frac{\text{Кз}}{\text{Кдн}}$ або $\text{Кзм} = \frac{\text{Фд}}{\text{Фд}_1}$	Кз – кількість відпрацьованих станко-змін Кдн – кількість відпрацьованих станко-днів Фд – дійсний фонд часу роботи всього обладнання Фд₁ – дійсний фонд часу роботи всього обладнання за однозмінної роботи
Коефіцієнт екстенсивного використання обладнання	$\text{Кекс} = \frac{\text{Фд}}{\text{Фнор}}$	Фд, Фнор – дійсний і номінальний фонд часу роботи обладнання за певний період
Коефіцієнт інтенсивного використання обладнання	$\text{Кінт} = \frac{t_{\text{факт}}}{t_{\text{норм}}}$ або $\text{Кінт} = \frac{\text{П}_{\text{факт}}}{\text{П}_{\text{норм}}}$	tфакт - фактично використаний час на виготовлення одиниці продукції tнорм - технічно обґрунтована норма часу на одиницю продукції Пфакт, Пнорм – фактична та нормативна продуктивність обладнання відповідно
Коефіцієнт інтегрального використання обладнання	$\text{Кінтег} = \text{Кекс} \times \text{Кінт}$	
Вихідна виробнича потужність	$\text{ВП}_{\text{вих}} = \text{ВП}_{\text{вх}} + \text{ВП}_{\text{вв}} - \text{ВП}_{\text{вив}}$	ВП_{вх} – вхідна виробнича потужність ВП_{вв} – введена протягом року виробнича потужність ВП_{вив} – виведена протягом року виробнича потужність

Середньорічна виробнича потужність	$\text{ВП}_{\text{ср}} = \text{ВП}_{\text{вх}} + \text{ВП}_{\text{вв}} \times \frac{K}{12} - \text{ВП}_{\text{вив}} \times \frac{12-K}{12}$	К – кількість місяців, протягом яких використовувалась введена і виведена потужність
Коефіцієнт використання виробничої потужності	$k = \frac{Q}{\text{ВП}_{\text{ср}}}$	Q – загальна кількість випущеної продукції за розрахунковий період

9.5.1. Основні формули для розв'язання задач

ТЕМА: «ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА»

Показник	Формула	Умовні позначення
1	2	3
Граничні витрати	$B_r = \frac{\Delta B}{\Delta N}$	ΔB - приріст загальних витрат ΔN - приріст обсягу продукції на одиницю його натурального виміру
Критичний обсяг виробництва продукції	$Q_{кр} = \frac{B_{пост}}{Ц - B_{змін}}$	$Ц$ - ціна реалізації одиниці продукції $B_{пост}$ - постійні витрати $B_{змін}$ - змінні витрати
Визначення собівартості продукції: - за методом підсумовування попередньо визначеної собівартості окремих виробів; - за пофакторним методом	$C = \sum_{i=1}^n C_i \times Q_i ,$ $C = C_б \pm \sum_{j=1}^m \Delta C_j$	C - загальна собівартість товарної продукції n - кількість найменувань продукції C_i - собівартість одиниці продукції Q_i - загальний обсяг виробництва продукції і-го виду $C_б$ - собівартість планового обсягу товарної продукції за рівнем витрат базового (минулого) періоду m - кількість факторів, які впливають на собівартість продукції в плановому періоді ΔC_j - зміна собівартості під впливом різноманітних факторів
Зміна собівартості під впливом організаційно-технічних факторів	$\Delta C = (C_2 - C_1) \times Q_2$	C_2, C_1 - витрати на одиницю продукції відповідно після і до впровадження заходів Q_2 - обсяг виробництва даної продукції після впровадження заходів у плановому періоді
Відносна зміна умовно-постійних витрат у плановому періоді	$\Delta B_{пост} = C_{пб} \times \frac{B_{пост} - B}{100}$	$C_{пб}$ - абсолютна сума умовно-постійних витрат у базовому періоді $B_{пост}, B$ - зміна в плановому періоді відповідно обсягу виробництва і умовно-постійних витрат %

Собівартість реалізованої продукції	$C_{rp} = C + (C_{сп} - C_{ск}) + (C_{вп} - C_{вк})$	Ссп, Сск- собівартість залишків товарної продукції на . складі на початок і кінець розрахункового періоду Свп, Свк- собівартість залишків відвантаженої продукції на початок та кінець розрахункового періоду, яка ще не перейшла у власність покупця
Кількість матеріалів певного виду, яку слід закупити	$M = M_v + M_{зп} + M_{зк}$	Мв- витрати матеріалів за розрахунковий період на виробництво продукції Мзп, Мзк - перехідний запас матеріалів відповідно на початок і кінець розрахункового періоду
Витрати матеріалів на виробництво продукції	$M_v = \sum_{i=1}^n Q_i \times M_{ni} \pm M_{nv}$	Qі - обсяг випуску продукції і-го найменування у натуральному виразі Мні - норма витрат матеріалу на одиницю і-го виробу Мнв- витрати матеріалу на зміну залишків незавершеного виробництва n - кількість найменувань виготовленої продукції
Витрати виробництва за статтею: - «Сировина і матеріали» - «Енергія технологічна»	$B_m = \sum_{i=1}^n M_{ni} \times C_{mi} - \sum_{i=1}^n M_{вiдх} \times C_{вiдх}$ $C_{ен} = C_{ен} \sum_{i=1}^n C_{енi} \times C_{ті}$	Цмі- ціна придбання сировини і матеріалів і-го виду Мвідх- витрати сировини і матеріалів і-го виду, що пішли у відходи Цвідх - ціна реалізації відходів сировини і матеріалів і-го виду n - кількість видів, сировини та матеріалів Сені - норми витрат і-го виду енергії Цті - ціна-тариф на застосування і-го виду енергії n - кількість видів енергії

- «Утримання та експлуатація машин і механізмів»	<u>Метод простого підсумовування:</u> $\text{Секс} = A + \text{Сел} + \text{Сінс} + \text{Ср} + \text{Сзоб}$ <u>Кошторисний метод:</u> $\text{Секс} = \text{Сзосн} \times \frac{\text{Рекс}}{100}$ <u>Метод розподілу:</u> $\text{Секс} = \sum_{i=1}^n \text{Секс.год} \times ti$	А - витрати на амортизаційні відрахування на відтворення машин та устаткування Ср- витрати на ремонт та технологічне обслуговування Сел- витрати на електроенергію, пальне, мастильні матеріали для машин та устаткування Сінс - витрати на придбання технологічного інструменту, запасних частин та агрегатів для устаткування Сзоб- витрати на заробітну плату обслуговуючого персоналу Сзосн- витрати на основну заробітну плату виробничих робітників на одиницю продукції Рекс - відношення витрат на утримання та експлуатацію машин і устаткування до основної заробітної плати виробничих робітників, % Секс.год - витрати статті IV за годину на і-ту машину (устаткування) ti- тривалість обробки виробу на і-й машині п - кількість машин, на яких . обробляється виріб q- процент загальновиробничих витрат у заробітній платі основних виробничих робітників Абс - амортизаційні відрахування по будівлях і спорудах на їх повне оновлення
- «Загальновиробничі (накладні) витрати»	$\text{Снакл} = q \times \text{Сзосн} + \text{Абс}$	
Коефіцієнт реагування витрат	$\text{Крв} = \frac{\Delta B}{\Delta O B}$	ΔВ - процент зміни витрат ΔОВ - процент зміни обсягів виробництва

Скорочення витрат у разі зниження матеріальних витрат	$E_{mv} = (H_o \times C_o - H_i \times C_i) \times K_i$	H_o, H_i - норма витрат сировини, матеріалів на одиницю продукції до та після здійснення певних заходів C_o, C_i - ціна одиниці сировини, матеріалу K_i - кількість одиниці продукції
Скорочення витрат у разі зниження трудомісткості одиниці продукції	$E_t = (T_o \times G_o - T_i \times G_i) \times \left(1 + \frac{Зд}{100}\right) \times \left(1 + \frac{Взп}{100}\right) \times K_i$	T_o, T_i - трудомісткість виробу одиниці продукції у номо-го-д до та після здійснення заходів G_o, G_i - годинна тарифна ставка $Зд$ - середній процент додаткової заробітної плати; $Взп$ - процент відрахувань , від заробітної плати
Зниження собівартості продукції: - за рахунок зростання продуктивності праці - за рахунок збільшення обсягу виробництва - за рахунок економії матеріалів та зниження цін на них *	$C_{пп} = \left(1 - \frac{I_{зп}}{I_{пп}}\right) \times Дзп$ $C_v = \left(1 - \frac{I_{пв}}{I_v}\right) \times Дпв$ $C_m = (1 - I_n \times I_{ц}) \times Дмв$	$I_{зп}$ - індекс зміни заробітної плати $I_{пп}$ - індекс зміни продуктивності праці $Дзп$ - питома вага заробітної плати у структурі собівартості продукції $I_{пв}$ - індекс зміни постійних витрат I_v - індекс зміни обсягу виробництва продукції $Дпв$ - питома вага постійних витрат у структурі собівартості продукції I_n - індекс зміни норм витрат матеріалів $I_{ц}$ - індекс зміни цін на матеріали $Дмв$ - питома вага матеріальних витрат в структурі собівартості продукції

ТЕМА: «ОБОРОТНІ ЗАСОБИ»

Показник	Формула	Умовні позначення
1	2	3
Коефіцієнт оборотності	$Коб = \frac{РП}{Ос}$	РП - реалізована за рік продукція
Коефіцієнт завантаження	$Кз = \frac{Ос}{РП}$	Ос-середньорічний залишок оборотних коштів
Період обороту	$Тоб = \frac{360}{Коб}, \text{ днів}$	
Середньорічний залишок оборотних коштів	$Ос = \frac{О_1 + О_2 + \dots + О_{12}}{12}$ $Ос = \frac{1/2О'_1 + О'_3 + \dots + 1/2О'_{13}}{12}$	$О_1 О_2 \dots О_{12}$ - середньомісячні залишки оборотних коштів $О_1, О_2 \dots О_{13}$ - залишки оборотних коштів на 1-е число місяця
Обсяг вивільнених або додатково залучених оборотних коштів	$\Delta Ос = \frac{РП_o}{360} \times (Тб - То)$	РПо - обсяг випущеної продукції в звітному році Тб, То-середня тривалість одного обороту оборотних коштів у базовому і звітному роках
Сума приросту прибутку, отриманого за рахунок зміни оборотності оборотних коштів	$\Delta П = Пр \times \frac{РПо}{РПб} \times \frac{Об}{Оо} - Пр$	Пр- прибуток від реалізації продукції в базовому році Об, Оо - відповідно середньорічні залишки оборотних коштів у базовому та звітному році РПб - обсяг реалізації продукції в базовому році

Вплив використання оборотних коштів на рівень рентабельності	$\Delta P = \frac{Пб \times 100}{\Phi_o + O_o - \Delta O_o} - P_o, \%, \%$	ΔP - зміна рівня загальної рентабельності за рахунок зміни залишків нормованих оборотних коштів $Пб$ - балансовий прибуток звітного року Φ_o - середньорічна вартість основних виробничих фондів у звітному році P_o - загальна рентабельність виробництва в звітному році, %
Загальна матеріалоемність	$M = \frac{M_z}{Q} \text{ або } M = \frac{M_z}{N}$	M_z – загальна сума матеріальних витрат Q, N – обсяг виготовленої продукції в грошовому і натуральному виразі
Матеріаловіддача	$M_v = \frac{Q}{M}$	
Коефіцієнт використання окремих видів матеріалів	$K_{BM} = \frac{\sum_{i=1}^m N_i \times M_i}{M_{\text{заг}}}$	m – кількість видів продукції, під час виробництва яких використовується даний вид матеріального ресурсу N_i - обсяг випуску продукції i-го виду в натуральних одиницях M_i - чиста вага (площа) одиниці готової продукції i-го виду $M_{\text{заг}}$ - загальні витрати матеріалу на випуск продукції за визначений період у фізичних одиницях

Норматив власних оборотних коштів у виробничих запасах	$Нв.з. = Д \times З_{дн}$ $Д = \frac{Мо}{360}, \text{ нат.од.}$ $Мо = \sum_{i=1}^m Ni \times qi$ $qi = \frac{Mi}{Квм}$	Д - денна потреба у визначеному виді матеріальних ресурсів Зон - норма запасів у днях Мо-загальна потреба в даному виді ресурсів, нат. од. qi- маса (площа) заготовівлі однієї деталі (виробу) j-го виду Квм - коефіцієнт використання матеріалу Mi-чиста вага деталі (виробу)
Поточний запас	$З_{пот} = Д \times Т_{пост}$	Тпост - період постачання матеріального ресурсу в днях
Страховий (мінімальний)запас	$З_{стр} = Д \times Т_{зр. \text{ пост}}$	Тзр. пост - період зриву поставки
Максимальний запас	$З_{мах} = З_{мін} + З_{пот}$	Змах - запас максимальний Змін - запас мінімальний
Середній запас	$З_{сер} = З_{мін} + 0,5 \times З_{пот}$	
Норматив оборотних коштів у незавершеному виробництві	$Н_{нзв} = \frac{Ср \times Т_{ц} \times К_{нв}}{360},$ $К_{нв} = \frac{М + 0,5C_1}{C_1} \text{ або}$ $К_{нв} = \frac{C_0 + 0,5C_n}{C_0 + C_n}$	Ср - собівартість річного випуску продукції Тц- тривалість циклу виготовлення продукції, днів Кнв - коефіцієнт наростаючих витрат, що відбиває ступінь готовності виробів М-сума матеріальних витрат на виробництво одного виробу С1 - собівартість одиниці виробу без матеріальних витрат С0 - одноразові витрати спочатку циклу виготовлення продукції Сп - поточні витрати на виготовлення продукції
Норматив оборотних коштів у залишках готової продукції	$Н_{гп} = Пс \times З_{дн}$	Пс - одноденний випуск продукції за виробничою собівартістю Здн - норма запасу готової продукції на складі в днях

Норматив оборотних коштів у витратах майбутніх періодів	$Нвмп = Рп + Рпл - Рпог$	Рп - залишки коштів на початок періоду Рпл - сума витрат, які необхідно здійснити в плановому періоді Рпог - сума для майбутнього погашення витрат за рахунок собівартості продукції
--	--------------------------	---

ТЕМА: «ПЕРСОНАЛ ПІДПРИЄМСТВА»

Показник	Формула	Умовні позначення
1	2	3
Коефіцієнт вибуття	$K_B = \frac{Ч_{зв.заг}}{Ч} \times 100$	Ч _{зв.заг} - загальна чисельність звільнених за відповідний період з будь-яких причин Ч - середньооблікова чисельність працівників у цьому ж періоді
Коефіцієнт прийому	$K_P = \frac{Ч_P}{Ч} \times 100$	Ч _п - чисельність прийнятих на роботу за відповідний період
Коефіцієнт плинності	$K_{пл} = \frac{Ч_{зв}}{Ч} \times 100$	Ч _{зв} - чисельність звільнених за власним бажанням, за порушення трудової дисципліни або з інших причин, не пов'язаних із виробництвом
Економія робочого часу за рахунок зниження плинності	$E_{час} = Ч_{зв} \times t$	t - втрати часу у зв'язку із плинністю, тобто час на заміщення необхідною робочою силою одного звільненого, днів
Додатковий випуск продукції за рахунок зниження плинності	$Q_{дод} = E_{час} \times В_{пл}$	В _{пл} - плановий виробіток на одного працюючого за один людино-день
Показники рівня продуктивності праці: - виробіток - трудомісткість	$B = \frac{Q}{T_{ж}}$ $B = \frac{T_{ж}}{Q}$ $\Delta B = \frac{\Delta T \times 100}{100 - \Delta T}$ $\Delta T = \frac{\Delta B \times 100}{100 + \Delta B}$	Q – обсяг виробництва продукції (робіт, послуг) T _ж - затрати живої праці на випуск відповідного обсягу продукції (робіт, послуг) ΔB - ріст виробітку, % ΔT- зниження трудомісткості, %
Приріст обсягу виробництва за рахунок зростання продуктивності праці	$\Delta Q_{пр} = 100 - \frac{\Delta Ч}{\Delta Q} \times 100$	ΔЧ - приріст чисельності, % ; ΔQ- приріст обсягу виробництва, %
Метод прямого рахунку планування продуктивності праці	$П_{п.пл} = \frac{Q_{пл}}{Ч_{пл}} \quad \text{або}$ $П_{п.пл} = \frac{N_{пл}}{Ч_{пл}}$	Q _{пл} - запланований обсяг продукції у вартісному виразі N _{пл} - запланований обсяг продукції у натуральних одиницях, шт. Ч _{пл} - планова чисельність промислово-виробничого персоналу
Зростання продуктивності праці за рахунок зниження трудомісткості	$\Delta ПП = \frac{T_m}{T_n} \times 100 - 100$	T _м , T _н - минула та нова; трудомісткість на операцію або виріб

Економія чисельності робітників за рахунок зниження трудомісткості	$\Delta E_{\text{ч}} = \frac{(T_{\text{Т}} - T_{\text{Н}}) \times P}{\Phi \times K}$	Р - кількість виробів або операцій Φ – реальний фонд робочого часу одного робітника К – коефіцієнт виконання норм
Норма часу	$H_{\text{ч}} = T_{\text{осн}} + T_{\text{доп}} + T_{\text{обсл}} + T_{\text{від}} + T_{\text{пер}} + T_{\text{пз}}$	$T_{\text{осн}}$ - основний час $T_{\text{доп}}$ - допоміжний час $T_{\text{обсл}}$ - час на обслуговування робочого місця $T_{\text{від}}$ - час на відпочинок та особисті потреби $T_{\text{пер}}$ - час перерв за оргтехнічними причинами $T_{\text{пз}}$ - підготовчо-заклучний час
Коефіцієнт стійкості хроноряду	$K_{\text{ст}} = \frac{t_{\text{max}}}{t_{\text{min}}}$	t_{max} , t_{min} - максимальна і мінімальна тривалість виконання операції
Норма часу на виконання елементу операції	$t = \frac{\sum_{i=1}^m t_i}{m}$	m - кількість замірів, проведених після чистки хроноряду t_i - час на виконання елемента операції в i -му замірі
Норма виробітку	$H_{\text{вир}} = \frac{T_{\text{д}}}{H_{\text{ч}}}$ якщо норма виробітку збільшується на a %, то норма часу зменшується на $\frac{100 \times a}{100 - a}$ %, а якщо норма виробітку зменшується на a %, то норма часу зростає на $\frac{100 \times a}{100 - a}$ %	$T_{\text{д}}$ - дійсний фонд робочого часу $H_{\text{ч}}$ – встановлена норма часу на одиницю продукції
Норма обслуговування	$H_{\text{обсл}} = \frac{T_{\text{д}}}{T_{\text{Н.обсл}}}$	$T_{\text{Н.обсл}}$ - норма часу на обслуговування одиниці обладнання

Планова чисельність промислово-виробничого персоналу за: - методом коригування базової чисельності; - трудомісткістю виробничої програми; - методом підсумовування	$\text{Ч}_{\text{заг}} = \frac{\text{Ч}_{\text{баз}} \times \text{Кз}}{100} \pm \Delta \text{Ч}$ $\text{Ч}_{\text{заг}} = \frac{\text{Тсум}}{\text{Фд} \times \text{Квн}}$ $\text{Ч}_{\text{заг}} = \text{Ч}_{\text{н}} + \text{Ч}_{\text{нн}} + \text{Ч}_{\text{доп}} + \text{Ч}_{\text{служ}}$ $\text{Ч}_{\text{н}} = \frac{N}{\text{Фд} \times \text{Квн} \times \text{Нвир}}$ $\text{Ч}_{\text{н}} = \frac{n \times 3 \times \text{Кос}}{\text{Ноблс}}$ або $\text{Ч}_{\text{нн}} = n \times 3 \times \text{Кос} \times \text{На},$ $\text{Ч}_{\text{оп}} = n_{\text{д}} \times 3 \times \text{Кос} \times \text{На}$	Чбаз- чисельність промислово-виробничого персоналу за базовий період Кз - коефіцієнт зміни обсягів виробництва розрахункового періоду відносно базового ДЧ - сумарні зміни чисельності за пофакторним розрахунком можливої зміни продуктивності праці Тсум - сумарна трудомісткість робочої програми Фд- дійсний фонд часу роботи одного середньооблікового працівника Квн - середній коефіцієнт виконання норм на підприємстві Чн - чисельність працівників, зайнятих на роботах, які нормуються Чнн- чисельність працівників, зайнятих на роботах, які не нормуються Чдоп - чисельність працівників (переважно допоміжних), для яких неможливо встановити норми обслуговування та розрахувати трудомісткість Чслуж - чисельність службовців, ІТП, управлінського персоналу N - планова кількість виробів Нвир - годинна норма виробітку одного працівника n - загальна чисельність одиниць устаткування, яка обслуговується З - кількість змін роботи устаткування Кос- коефіцієнт облікового складу (відношення явочної чисельності працівників до облікової їх чисельності); На - кількість основних робітників, які одночасно обслуговують один складний агрегат; нд - кількість робочих місць допоміжних робітників
--	--	--

ТЕМА: «ПРИБУТОК ТА РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ»

Показник	Формула	Умовні позначення
1	2	3
Валовий прибуток	$P_v = B_p - ПДВ - АЗ - С_v$	ВР- виручка від реалізації продукції підприємства ПДВ - податок на додану вартість АЗ - акцизний збір Св- виробнича собівартість реалізованої продукції
Прибуток від операційної діяльності	$P_o = P_v + \text{Доп.ін} - АВ - В_z - \text{Воп.ін}$	Доп.ін- інші операційні доходи АВ - адміністративні витрати Вз - витрати на збут Воп.ін - інші операційні витрати
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	$P_{zo} = P_o + Д_k + Д_f + Д_{ін} - В_f - В_k - В_{ін}$	Дк - доход від участі в капіталі Дф - інші фінансові доходи Дін - інші доходи Вф - фінансові витрати Вк - втрати від участі в капіталі Він - інші витрати
Прибуток від звичайної діяльності	$P_z = P_{zo} - ПП$	ПП- податок на прибуток від звичайної діяльності
Чистий прибуток	$ЧП = P_z + НП - НЗ - ПНП$	НП- надзвичайний прибуток НЗ - надзвичайний збиток ПНП- податок на надзвичайний прибуток
Загальний рівень рентабельності підприємства	$P = \frac{P_z}{C} \times 100 \text{ або}$ $P = \frac{P_z}{ОФ + ОЗ} \times 100$	С - загальна виробнича собівартість ОФ- сума вартості основних виробничих фондів ОЗ - сума оборотних коштів
Рентабельність виробничих фондів	$P = \frac{P_z}{ОФ} \times 100$	
Рентабельність сукупних активів	$P = \frac{P_z}{А} \times 100$	А - середня сума активів балансу підприємства
Рентабельність власного (акціонерного) капіталу	$P = \frac{ЧП}{ВК} \times 100$	ЧП- чистий прибуток підприємства ВК - сума власного капіталу

Рентабельність продукції	$P = \frac{\Pi_3}{CT} \times 100$ або $P = \frac{\Pi_3}{Q} \times 100$	Ст- повна собівартість товарної реалізованої продукції Q- обсяг реалізованої продукції
Рентабельність певного виробу	$P = \frac{\Pi_i - Si}{Si} \times 100$	Ці, Si - відповідно ціна і собівартість і-го виробу

Рекомендована література

Нормативні та інструктивні матеріали

1. Бюджетний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 37-38. - С. 189.
2. Господарський кодекс України // Офіційний вісник України. - 2003. - № 11. - С. 303-458.
3. Конституція України (Основний закон) // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - С. 141.
4. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку: нормативна база. - Х. : Курсор, 2000. - 102 с.
5. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 3. - С. 1064.
6. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2012. - № 32-33. - Ст. 413.
7. Про захист економічної конкуренції : Закон України // Голос України. - 2001. - № 37.
8. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 29. - С. 337.
9. Про колективні договори й угоди : Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1993. - № 36. - Ст. 361.
10. Про оплату праці : Закон України // Урядовий кур'єр. - 1995. - № 72-73.
11. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України // Голос України. - 2001. - № 161.
12. Про промислово-фінансові групи в Україні : Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 23. - С. 88.
13. Про режим іноземного інвестування : Закон України // Бізнес. - 1996. - № 16(69).
14. Про товарну біржу : Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 10. - С. 139.
15. Про фінансовий лізинг : Закон України // Підприємництво, господарство і право. - 1998. - № 2.
16. Про ціни і ціноутворення : Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР). - 2013. - № 19-20. - Ст. 190.
17. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2006. - N 31. - Ст. 268.

Основна

1. Вігуржинська С. Ю. Економіка підприємства [Текст] : [навч. посіб.] / Вігуржинська С. Ю., Басюркіна Н. Й., Свистун Т. В.; [за ред. С. Ю. Вігуржинської]. - Одеса : Гуляєва В. М. [вид.], 2018. - 115, с.
2. Дмитрієв І. А. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. для практ. занять і самост. роботи студентів ВНЗ / Дмитрієв І. А., Шевченко І. Ю. ; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. - Харків : Бровін О. В., 2018. - 291 с.
3. Економіка підприємства [Текст] : [навч. посіб.] / Вігуржинська С. Ю., Басюркіна Н. Й., Свистун Т. В.; [за ред. С. Ю. Вігуржинської]. - Одеса : Гуляєва В. М. [вид.], 2018. - 115, [1] с.
4. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / [Л. Л. Лазебник та ін.] ; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2018. - 499 с.
5. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / [Н. М. Колпаченко та ін.]. - Харків : Діса плюс, 2019. - 277 с.
6. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад." ; уклад.: Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. - Київ : НаУКМА, 2018. - 302 с.
7. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / С. М. Рогащ [та ін.]. - Київ : Компринт, 2018. - 391 с.
8. Економіка підприємства [Текст] : підручник / [Н. В. Якименко-Терещенко та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Н. В. Якименко-Терещенко ; Харків. торг.-еко. ін-т Київ. нац. торг.-еко. ун-ту. - Харків : Вид-во Іванченко І. С., 2018. - 451 с.

9. Михайлов С. І. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / С. І. Михайлов, Л. М. Степасюк, С. В. Городенко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компрінт, 2018. - 417 с.
10. Трегубов О. С. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. [для студентів ВНЗ] / О. С. Трегубов [та ін.] ; за заг. ред. Трегубова О. С. ; Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. - Вінниця : ТВОРИ, 2019. - 228 с.

Додаткова

1. Економіка підприємства: навчальний посібник для вищої школи. Львів: Новий Світ-2000, 2012. 439 с.
2. Іванова, Валентина Василівна. Планування і контроль на підприємстві: навч. посібник / В. В. Іванова. Суми: Університетська книга, 2011. 443 с.
3. Березін О. В. Економіка підприємства. К.: Знання, 2009. 390 с.
4. Грицюк, Е. О. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: Дакор, 2009. 304 с.
5. Економіка підприємства: зб. практичних задач і ситуацій: навч. посібник. К. : КНЕУ, 2008. 323 с.
6. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: навч. посібник. К.: Знання, 2008. 679 с.
7. Єгорова І. П. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: Навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2009. 331 с.
8. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 728 с.

Наочні матеріали

1. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з дисципліни «Економіка підприємства» / уклад. О. І. Ємець.
- 2-те вид., стер – Івано-Франківськ.: ЛІК, 2019. – 56 с.
2. Словник термінів і понять з дисципліни «Економіка підприємства» / уклад. О. І. Ємець. 2-те вид., стер – Івано-Франківськ : Тіповіт, 2019. – 32 с.

Ресурси мережі Інтернет

Перегляд відео-матеріалів з використанням наступних інтернет-джерел*:

1. https://www.youtube.com/watch?v=k3T9CdoCcIQ&list=LL7BzHthA_yasERY2dly9YSg&index=23
2. https://www.youtube.com/watch?v=oWRy8wTDWNs&list=LL7BzHthA_yasERY2dly9YSg&index=22
3. https://www.youtube.com/watch?v=JQxW-Z9aC8A&list=LL7BzHthA_yasERY2dly9YSg&index=25
4. <https://www.youtube.com/watch?v=Sd3zWro72i8&list=PLTxnOp2hcwT2ofLsccdT38EXeJqPNATXl&index=62>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=oWRy8wTDWNs&list=PLTxnOp2hcwT2ofLsccdT38EXeJqPNATXl&index=61>
6. https://www.youtube.com/watch?v=1MG0n_L7mhw&list=LL7BzHthA_yasERY2dly9YSg&index=13
7. https://www.youtube.com/watch?v=giZ9ElyycYs&list=LL7BzHthA_yasERY2dly9YSg&index=15
8. <https://www.youtube.com/watch?v=qtI1bbRWl9I>
9. <https://www.youtube.com/watch?v=iqLBf5UYSpw>
10. <https://www.youtube.com/watch?v=Q2jljZmdXZc>
11. https://www.youtube.com/watch?v=fhUjxnBY5n8&list=LL7BzHthA_yasERY2dly9YSg&index=24
12. https://www.youtube.com/watch?v=fhUjxnBY5n8&list=LL7BzHthA_yasERY2dly9YSg&index=20
13. <https://www.youtube.com/watch?v=1oJ8p9561DU>
14. <https://www.youtube.com/watch?v=yvJdE1t95zA>
15. https://www.youtube.com/watch?v=1MG0n_L7mhw&list=LL7BzHthA_yasERY2dly9YSg&index=13

16. https://www.youtube.com/watch?v=iHPgdwwzxvI&list=LL7BzHthA_yasERY2dly9YSg&index=12
17. <https://www.youtube.com/watch?v=7SXI2RQbpDc>

Навчально-методичне видання

Методичні рекомендації щодо виконання індивідуального завдання
з курсу «Економіка підприємства»
для студентів економічних спеціальностей

Надруковано у редакційно-видавничому центрі МДУ
89600 м. Мукачеве
Вул.. Ужгородська, 26
Тел. 2-11-09

I

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>